

Második rész

Polgári nyugdíjtörvény

(1912. LXV. t. c. az állami alkalmazottak ellátásáról)

E törvény hatálya alá tartoznak:

1. az 1934. évi január hó 1-je előtt nyugállományba helyezett csendőr legénységi egyének,
2. az 1934. évi január hó 1-je előtt a tényleges állományban elhalt, továbbá ugyanezen idő előtt nyugállományba helyezett:
 - a) tisztek özvegyei és árvái (tehát a tisztek a saját személyükre nézve nem),
 - b) csendőrlegénységi egyének özvegyei és árvái.

230. Kik tartoznak ez idő szerint még e törvény hatálya alá?

VI. FEJEZET.

Csendőr legénységi egyének ellátása.

A) Nyugdíj.

A polgári nyugdíjtörvény szerint a nyugdíj kétféle, úgymint

- a) végleges,
- b) ideiglenes.

231. Hányféle a nyugdíj e törvény szerint.

Végleges nyugdíjra — *felülvizsgálat nélkül is* — csak annak volt igénye, aki

- a) a beszámítható javadalmozással egyenlő összegű nyugdíjra igényt adó szolgálati idejét (39 év, 6 hó és 1 nap) —, vagy
- b) halvanadik életévét betöltötte.

232. Igény végleges- és ideiglenes nyugdíjra. (A tv. 31. 33. §§.)

Minden más esetben a nyugállományba helyezés csak ideiglenes volt.

Aki azonban az ideiglenes nyugállománybahelyezéstől számított 5 éven belül tényleges szolgálatot nem teljesített, azt kérelmére végleges nyugállományba kellett, illetve kell helyezni.

Azt az ideiglenes nyugállománybahelyezettet pedig, aki a 60. ik életévét betöltötte, vagy annak az időnek elteltével, mely a nyugállománybahelyezéskor beszámított szolgálati időn felül még hiányzott ahhoz, hogy az érdekeltnek igénye legyen a beszámítható ja-

vadalmazással egyenlő összegű nyugdíjra, véglegesen nyugállományba helyeztettek kell tekinteni.

Akit egyszer végleges nyugállományba helyeztek, azt már lényeges szolgálatra berendelni nem lehet.

233. Ki tarthatott még igényt nyugdíjra?

Aki legalább 9 év, 6 hó és 1 napi beszámítható szolgálati idővel birt és — *felülvizsgálat útján* — megállapították, hogy olyan testi, vagy szellemi fogyatkozásban szenvedett, mely őt szolgálatának további ellátására véglegesen, vagy legalább huzamosabb ideig képtelenné tette.

234. Ki nem tarthatott igényt ellátásra?

Ellátásra igényt nem tarthatott az olyan csendőr legénységű állományú egyén:

1. aki magyar állampolgárságát elvesztette;
2. aki engedély nélkül idegen hatalom szolgálatába lépett;
3. aki állásáról írásbeli nyilatkozatban önként lemondott; aki saját elhatározásából távozik az, az 1912: LXV. t. c. 36. §-ában foglaltak szerint — a pénzügyminiszter hozzájárulásával — nyugdíjigényének fenntartását kérhette; lásd 259. pontot; az ellátásra való igény nem vész el az esetben, ha érdekelt az állásáról azért mond le, illetőleg a szolgálat alól való felmentését azért kérte, hogy ellátása meg legyen állapítható, vagy hogy átléphessen olyan más állásba, amelyen töltött szolgálati időt a jelen törvény értelmében az ellátás megállapításánál be lehet számítani;
4. aki állását önkényl elhagyva, abba felhívásra, az abban megszabott idő alatt nem tért vissza;
5. akit a bíróság jogerős ítélettel hivatalvesztésre, vagy viselt rendfokozatának elvesztésére ítél, illetőleg akit a bíróság olyan büntetendő cselekmény miatt ítél el jogerősen szabadságvesztés büntetésre, mellyel a szolgálatnak elvesztése, mint törvény szerint következő hatály van egybekötve; (lásd 269. és 320. pontokat a kivételes ellátásról); az 1878: V. t. c. 5. §-a szerint a hivatalvesztésre ítél elveszti a kinevezés útján nyert közhivatalát, szolgálatát s az az után járó nyugdíjigényét, nyugdíját, vagy kegydíját;

6. akit jogerős fegyelmi határozattal a szolgálat kötelékéből elbocsátottak;

7. aki olyan cselekményt követett el, amely alapul szolgálhatott volna arra, hogy a szolgálat kötelékéből elbocsássák, akit azonban e cselekményeért megszökés miatt, vagy bármely más okból bűnvádi, vagy fegyelmi eljárás útján felelősségrevonni nem lehetett;

8. aki nyugdíját megváltotta, lásd 295. pont.

235. Beszámítható szolgálati idő.

A beszámítható szolgálati időre nézve lásd a 11. pont alatt tárgyaltakat, általában véve itt is ugyanazok számítanak.

Az eltérés az volt, hogy a csendőrségi szolgálatot megelőző katonai és polgári szolgálati időt csak azoknak számították be, akik ezen megelőző szolgálatokból közvetlenül, illetve 30 nappal nem

hosszabb idő után léptek csendőrségi szolgálatba, továbbá a végkielégítést megelőzőleg eltöltött tényleges szolgálati időt akkor, ha a végkielégítés és az újbóli-, illetve csendőrségi tényleges szolgálat között 5 év még nem telt el.

Lásd 12. pont. Az eltérés az volt, hogy a legénység minden csendőrségi szolgálati idejét (csapat, irodai stb.) egyformán, minden 7 hónapot 8 hónapnak, a katonai és a beszámítható polgári szolgálati idejét pedig egyszerűen, felemelés nélkül, polgári időszámítás szerint számították.

A szolgálati idő azonban csak akkor volt kedvezményesen számítható, ha az illető már igényt szerzett állandó ellátásra, vagyis valósággal eltöltött szolgálati ideje a 9 évet és 6 hónapot meghaladta.

Abban az esetben azonban, ha a legénységi állományú csendőr egyén a csendőrségi szolgálatát már megelőzően annyi ideig szolgált a katonaságnál, vagy polgári állásban, hogy ezen szolgálatával ott is állandó ellátásra igényt szerzett, akkor ezt a szolgálati időt úgy számították, amint azt az ezen előbbi szolgálatra vonatkozó nyugdíjtörvény, vagy szabályzat előírja. Aki pld. katonai szolgálatából 1924. évi július hó 1-je előtt lépett csendőrségi szolgálatba és a katonaságnál már 4 év, 6 hó és 1 napot szolgált, ezen szolgálati idejét is felemelten (kedvezményesen) számították.

Lásd 16. pont.

Lásd 20—22. pontokat.

Lásd 23—26. pontokat.

Lásd 27— és 28. pontokat.

Ugyanaz mint 29. pont.

Be nem számítható idők azok, amelyeket a 30. pontban felsoroltunk a 7-ik alpontnál azzal a hozzáadással, hogy ez a be nem számítható idő, a szolgálati idő megszakításának nem tekintendő, továbbá

- a 18. életév betöltése előtt bármilyen minőségben eltöltött idő;
- bármilyen kis időtartamu börtönbüntetés;
- az a katonai, vagy polgári idő, melyből 30 napot meghaladóan lépett be érdekelt a csendőrséghez;
- a végkielégítést megelőzően eltöltött tényleges szolgálati idő újbóli ténylegesítés esetén az esetben, ha a végkielégítés és újbóli ténylegesítés között 5 évnél hosszabb idő már eltelt;

236. Kedvezményes időszámítás.

237. A felemelés maximuma 5 év.

238. Evtizedek, hónapok mikénti számítása, hótizedek.

239. Hadiévek. Hadiévek mikénti számítása

240. Hadifogságban töltött idő. Mit nem tekintenek hadifogságnak?

241. Katonai szolgálati idő utólagos igazolása.

242. Be nem számítható idők.

c) nyugállományú csendőr egyének a tényleges (háborus) katonai szolgálatban töltött ideje.

E törvény 13. §-ának 10. bekezdésében, valamint a 44. §-ban foglaltak értelmében a csendőrségi szolgálatban töltött beszámítható időhöz az ezen alpont szerinti időt hozzászámítani, illetőleg a nyugdíjat ez alapon felemleni nem lehet, mert ők nem hivatalos és nem állandó szolgálatra, hanem csupán ideiglenesen a háboru tartamára — a fennállott védkötelezettség alapján — vonultak be tényleges szolgálatra s mint ilyenek a tényleges háborus szolgálatuk alatt a csendőrségi nyugellátásukon kívül, tényleges katonai illetményüket is megkapták.

A szolgálati idő folytonosságának számításánál nem tekinthető megszakításnak:

1. két szolgálat közé eső, a nem tényleges szolgálatban töltött idő, ha az 30 napot meg nem halad;

2. a nyugállományban töltött idő, tekintet nélkül arra, hogy a nyugállománybahelyezés ideiglenesen, vagy véglegesen történt;

3. a rendelkezési állapotban töltött idő;

4. az illetmények élvezete mellett, vagy anélkül szabadságon töltött idő, ha az egyhúszban öt évet meg nem halad;

5. a felfüggesztett állapotban töltött idő;

6. a szolgálatnak olyan abbahagyása, amelyre az ellátási igény fenntartásának biztosítása mellett az illetékes miniszter és a pénzügyminiszter beleegyezését kieszközölték. Lásd 259. pont.

Ugyanaz, mint 31. pont.

Az 1881. évi LXXI. t. c.-kel rendszeresített csendőrségi pótdíjat az 1923. évi XXXII. t. c.-ben nyert felhatalmazás alapján kiadott 6.004/M. E. 1923. számú rendelet 1. pontja, 1923. évi június hó végével, úgy a tényleges szolgálatban állók, mint a nyugállományban lévők részére megszüntette. Ugyanezen rendelet 2. pontja, 1923. évi július hó 1-től kezdve szolgálati pótdíjat rendszeresít, mely a nyugdíjba is beszámítható javadalmazást képezett. Ez a szolgálati pótdíj az 1924. évi IV. t. c. alapján kiadott 1924. évi 5.000/M. E. számú rendelet II. fejezet 1. pontja alapján, 1924. évi június hó végével szűnt meg és az 1924. évi 5.100/M. E. számú rendelet I. fejezet 13. pont és V. fejezet 1. pontja szerint, mint nyugdíjba beszámítható javadalmazás is megszünt.

Az 1925. évi 7.000/M. E. számú rendelet 60. pontjával, 1925. évi július hó 1-től újból rendszeresítenek csendőrségi pótdíjat, de csak a tényleges szolgálatban állók részére és azzal a kikötéssel, hogy ez nyugdíjba beszámítható javadalmazást nem képezhet.

Fentiekből kitűnik tehát, hogy a régi csendőrségi pótdíjat, azután az utána következő szolgálati pótdíjat, valamint a később (1925. évben) rendszeresített csendőrségi pótdíjat ez idő szerint senkinek sem lehet a nyugdíjába beszámítani.

243. Mi nem képez megszakítást a szolgálati idő számításánál?

244. Beszámítható javadalmazás.

245. A régi csendőrségi pótdíj jelenleg senkinek sem számít be nyugdíjába.

Az 1930. évi XXVI. t. c.-kel a legújabb csendőrségi pótdíjat rendszeresítették; ennek 8. §-a azonban és az 1930. évi 3.260/M. E. számú rendelet IV. fejezet 24. pontja kifejezetten akképp rendelkezik, hogy ezt a csendőrségi pótdíjat a csendőrségnek a törvény hatálybalépte, azaz 1930. július hó 1.-je előtti időben kivált tagjainak nyugdíjába beszámítani nem lehet. Lásd még 32. pontot.

Lásd 33. pont és a II—XI. számú táblázatokat.

Lásd 34. pont és a II—XI. számú táblázatokat.

Lásd 35. pont és a II—XI. számú táblázatokat.

A 36. pontban tárgyaltak egyformán érvényesek úgy a polgári, mint a katonai nyugdíjtörvény hatálya alá tartozókra. (6.670/M. E. 1925. sz. rendelet.)

Lásd 38. pont.

Lásd 39. pont.

I. sz. táblázat és lásd 40. pont.

II—XI. táblázat és lásd 41. pont.

Lásd 42. pont.

Lásd 43. pont.

Lásd 44—46. pontokat.

Lásd 47. pont.

Lásd 48. pont.

Ha legénységi állományú csendőr egyén a tényleges szolgálai kötelékéből saját elhatározásából megválna anélkül, hogy reá nézve az ellátás folyósításának feltételei a 232. és 233. pontok szerint már beállottak volna, részére — figyelmet érdemlő esetekben — a belügyminiszter, a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával ellátási igényeinek fenntartását biztosíthatja.

A fenntartott ellátási igényt, ha a szóban forgó egyénnek 9 év, 6 hó és 1 napi szolgálati ideje még nem volt — az egyéb törvényes feltételek fennforgása esetén is — csak akkor lehet érvényesíteni, ha érdekeltet a jelen törvény 3. §-ában megjelölt állások valamelyikére újból alkalmazják és ha újabb alkalmazásában legalább 1 évet tényleg szolgál.

Akinek pedig legalább 9 év, 6 hó és 1 napi beszámítható szol-

246. Nyugdíjcsoporthoz.

247. A beszámítható javadalmazás összege.

248. A nyugdíj mily összegű?

249. Halvanöt évesek nyugdíja.

250. Példák a nyugdíj kiszámítására.

251. Csökkentések.

252. Táblázat a csökkentési %-okról.

253. Táblázat a csökkentés nélküli — és csökkentett havi nyugdíjakról.

254. Szanálási levonások.

255. Halvan évesek nyugdíja.

256. A nyugdíj kezdete megszűnése és elévülése.

257. Kettőre ellátást egyszerre senki sem élvezhet.

258. Nyugdíjat és tényleges fizetést egyszerre senki sem élvezhet.

259. A nyugdíjigény fenntartása.

(A tv. 36. §-a.)

gálati ideje már megvolt és részére a fenntartott ellátási igényt ezután biztosították, ezt — az egyéb törvényes feltételek fennforgása esetén — akkor is érvényesítheti, ha jelen törvény 3. §-ában megjelölt állások valamelyikére újból alkalmaztatván, újabb alkalmazásában egy évnél rövidebb időt töltött. Az ilyen legénységi állományú csendőr egyén fenntartott ellátási igényét még akkor is érvényesítheti, ha újból nem is alkalmazták, de közhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy tényleges szolgálat teljesítésére nem alkalmas.

260. A nyugdíjigény fenntartása és a szolgálati idő mérési számítása. Az ellátási igény fenntartásának újbóli alkalmazás esetén az a hatása, hogy az ellátási igény fenntartását megelőzőleg és az újbóli alkalmazásban tényleges szolgálatban töltött beszámítható idő együttesen számít. Ha pedig az újbóli alkalmazás nem következett be, akkor a legalább 9 év, 6 hó és 1 nap beszámítható szolgálati idővel bíró érdekeltnek a törvény szerinti ellátásra van igénye.

261. Fenntartott nyugdíjra való igény mikor áll be? A fenntartott nyugdíjra való igény a nyugdíjat megállapító miniszteri határozat keltének napjával áll be.

B) Méltányosságból engedélyezhető ellátások.

262. A méltányosságból engedélyezhető ellátások. Lásd 50. pont.

1. Kedvezményes ellátás.

Az 1912. LXV. t. c. 42. §-ának és az 1930. XXVI. t. c. 6. és 7. §-ának rendelkezéseit az 1934. I. t. c. 9. §-a, az 1921. XXXII. t. c. hatálya alá tartozókra is kiterjesztette.

263. Kedvezményes ellátást kik részére lehet engedélyezni? (A tv. 42. § és 1930. XXVI. t. c. 7. §.) Kedvezményes ellátást lehet engedélyezni annak, aki minden kétséget kizáróan a szolgálat teljesítése közben (tehát a szolgálat által) a szolgálatteljesítéséből kifolyólag olyan balesetet szenvedett, hogy emiatt teljesen szolgálatképtelenné vált:

1. az esetben, ha a nyugdíjra igénytadó szolgálati idejét (9 év, 6 hó és 1 napot) még nem töltötte be annyit, mint amennyi járna akkor, ha a legkisebb szolgálati idejét már betöltötte volna (jelenleg természetesen csökkentve);

2. az esetben pedig, ha nyugdíjra igényt adó legkisebb szolgálati idejét már betöltötte, magasabb összegű, de egész kivételes esetben legfeljebb annyi kedvezményes ellátást, mint amennyi a beszámítható javadalmazása, illetve annak jelenleg a csökkentett összege.

264. Kedvezményes ellátást kik részére kell engedélyezni? Engedélyezni kell pedig, a beszámítható szolgálati időre való tekintet nélkül, és pedig a beszámítható javadalmazás teljes, illetve jelenleg csökkentett összegével felérő kedvezményes ellátást

1. annak, aki minden kétséget kizáróan az ellenszegülőkkel folytatott harcban, vagy más a szolgálat teljesítése közben előállott viadalban, illetőleg szolgálat közben, vagy amiatt ért orvítamadás

folytán szerzett sérülése következtében vált *mindennemű állami szolgálatra teljesen képtelenné*;

2. annak, akinek *teljes munka- és keresetképtelenségét* minden kétséget kizáróan a szolgálat teljesítése közben oly baleset, vagy más rendkívüli esemény idézte elő, mely az eset körülményeinél fogva rendkívül méltánylásra érdemes. (Pld. az árvízveszedelemnél szolgálatot teljesítő csendőr egyén úgy meghül, hogy szolgálatképtelenné lesz, ha napszurást kap, izületi csúzt szerez, keze, vagy lába lefagy stb.) (1930. XXVI. t. c. 7. §.)

A kedvezményes ellátást a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával a belügyminiszter engedélyezi.

Mindegyik esetben az engedélyezés egyik főfeltétele az, hogy a baleset stb. megtörténte és a teljes szolgálatképtelenség, illetve a teljes munka- és keresetképtelenség megállapítása között 3 évnél több időmegszakítás ne legyen.

Ez a korlátozás azért szükséges, mert a szolgálatképtelenség, illetve munka- és keresetképtelenség és az ezt előidéző baleset stb. között olyan okozati összefüggésnek kell lenni, mely hatását szükségképen rövid idő alatt kell, hogy éreztesse s így a 3 évi időhatárnak megállapítása annál inkább indokolt, mert — a tapasztalat szerint — huzamosabb idő eltelté után már alig lehet megállapítani azt, hogy a szolgálatképtelenséget tényleg a szolgálat teljesítése közben szenvedett baleset stb. idézte elő.

A kedvezményes ellátás az engedélyezés napjával kezdődik. A megszüntetésre nézve pedig ugyanazon határozmányok érvényesek, mint a nyugdíjra.

Aki kedvezményes ellátást kap, az sérülési pótdíjban nem részesülhet.

A kedvezményes ellátás iránti kérvényben részletesen ismertetni kell a balesetet stb., a különös méltánylást érdemlő körülményeket és az érdekeltnék életkörülményeit.

Ezenkívül:

1. a csendőr egyén korát, családi állapotát, feleségének korát, a gyermekek számát és korát,

2. a csendőr egyénnek-, feleségének-, gyermekeinek

a) foglalkozását,

b) foglalkozásukból eredő keresetüket,

c) vagyoni és jövedelmi viszonyaikat,

3. azt, hogy a csendőr egyén munka- és keresetképessége milyen mérvben csökkent,

4. azt, hogy a csendőr egyénnek vannak-e felmenő, illetőleg oldalági rokonai (szülő, nagyszülő, testvér), hogy mi azoknak a foglalkozása s hogy milyenek a kereseti-, vagyoni- és jövedelmi viszonyaik.

265. A kedvezményes ellátás engedélyezésének egyéb feltételei.

266. A kedvezményes ellátás kezdete és megszüntetése.

267. A kedvezményes ellátás és sérülési pótdíj.

268. A kedvezményes ellátás iránti kérvény mit tartalmaz?

A 2. és 4., valamint a 3. alatti körülményeket helyhatósági bizonyítvánnyal, illetőleg hatósági orvosi bizonyítvánnyal kell igazolni. (1930. 6. sz. Cs. K. 71.726/VI. b. 1930.)

2. Kivételes ellátás.

269. Mely esetekben kérhető kivételes ellátás?

(A tv. 7. és 45. §§.)

Méltánylást érdemlő körülmények fennforgása esetén és ha azt a vagyoni viszonyok is indokolják, a belügyminiszter, azon csendőrkörületi parancsnokság javaslatára, melyhez a csendőr egyén, a tényleges szolgálatban utoljára tartozott, a pénzügyminiszter, majd a minisztertanács előzetes hozzájárulásával, ellátást engedélyezhet, annak az ellátásnak megfelelő hányadával, vagy egész kivételesen annak egészével felérően, mely a csendőr egyént megilletné az esetben, ha rendes körülmények között nyugdíjazták volna:

1. azon csendőr egyének részére, kik még ellátást nem kaptak, az alábbi 3 esetben:

a) hivatalvesztés kimondása, vagy olyan szabadságvesztés kimondása esetén, mellyel a közhivatal elvesztése van egybekötve,

b) szolgálatkötelékéből fegyelmi határozattal való elbocsátás esetén,

c) olyan cselekmény elkövetésekor, mely alapul szolgált volna arra, hogy a csendőr egyén a szolgálat kötelékéből elbocsáttassék, akit azonban ezért bármily okból felelősségre vonni nem lehetett;

2. a beszüntetendő nyugdíj meghagyható, vagy kisebb mérvben folyósítható azon *nyugállományba helyezettek*nél:

a) akiket a bíróság jogerős ítélettel hivatalvesztésre ítelt, vagy ha olyan büntetendő cselekmény miatt ítéli el jogerősen szabadságvesztés büntetésre, mellyel a közhivatalnak elvesztése, mint törvény szerint következő hatály van egybekötve,

b) ha a nyugállományba helyezés után kiderül, hogy a tényleges szolgálat alatt olyan cselekményt követett el, mely alapul szolgálhatott arra, hogy a szolgálat kötelékéből elbocsáttassék és ha a cselekmény elkövetése óta 3 év még nem telt el,

c) ha a nyugállományba helyezés után, de azelőtt már fennállott olyan körülmény derül ki, melynek ismeretében nyugellátás nem lett volna megállapítható,

d) ha a nyugállományba helyezettre nézve a fegyelmi hatóság, a nyugállományba helyezés után elkövetett cselekmény miatt, jogerős határozattal, nyugellátásának elvését mondja ki.

A b), c), d) alatt felsorolt esetek lehetnek: államellenes magatartás tanúsítása, hivatalos titok elárulása, botrányt okozó életmód folytatása, stb.

270. Van-e törvényes igény a kivételes ellátásra?

Az 59. pontban foglaltak a polgári nyugdíjtörvény hatálya alá tartozókra is érvényesek.

Lásd értelemszerű alkalmazással a 60. pontot és a mellékletekre nézve a 268. pontot.

A kivételes ellátás a minisztertanácsi engedélyben megjelölt időponttól kezdődik. Ha azonban a bíróság szabadságvesztés büntetést szabott ki, akkor csak a büntetés letöltését követő hó 1-jétől jár. Nős-, gyermekes egyének részére engedélyezett kivételes ellátást a büntetés kitöltésének tartamára is folyósítják a feleség, vagy a gondnok, gyám kezébe az esetben, ha a feleség és gyermek egyébként ellátásra igényjogosult. Ha a kivételes nyugdíjat ez időre nem folyósítanak, ezzel a csendőr egyén feleségét és gyermekeit is sújtaná a törvény, pedig ezeknek a legtöbb esetben a legkisebb részük sincs a büncselekmény elkövetésében s így teljesen ártatlanul kellene bűnhődniök a férj, vagy apa véltkéért.

Ezen ellátásokat határozott, vagy határozatlan időre engedélyezik, sőt újabban rendszerint csak 1—1 évre. Az engedélyezett kivételes ellátást bármikor, indokolás nélkül be lehet szüntetni.

A kivételes ellátás megszüntelése, vagy az engedély megtagadása miatt a közigazgatási bíróságnál nem lehet panaszt emelni.

A kivételes ellátás megváltás tárgya nem lehet.

A már engedélyezett kivételes ellátás az özvegynek nyugdíjigényt nem ad.

3. *Kegydi.*

Az e pontban tárgyaltak is kiterjednek az 1921. évi XXXII. t. c. hatálya alá tartozókra. (7.000/M. E. 1925. VIII. fejezet, 117. pont.)

Kegydiért lehet folyamodni a törvény által megkivánt, de hiányzó kellékeknek (pld. 30 napot meghaladó időmegszakítást megelőző szolgálati idő beszámíthatatlanságának, vagy 3 hónapot el nem érő házastársi együttélésnek, stb.) fennforgása esetén.

Lásd 268. pont. Kegyelmi ellátás engedélyezésénél mindenkor megkivánják folyamodó teljes vagyontalanságát, valamint teljes munka- és kereséktelenségét. A kérvényt Magyarország Kormányzója Katonai Irodájánál közvetlenül kell benyújtani. Budapest, Királyi várpalota.

A kegydíjat a pénzügyminiszter és minisztertanács előzetes hozzájárulásával a belügyminiszter javaslatára az államfő legfeljebb oly mérvben engedélyezi, mint amennyi a törvény szerint járna abban az esetben, ha a hiányzó kellékek is meglénnének. Pld. valakinek 18 év beszámítható szolgálati idején kívül van 4 év be nem számított katonai szolgálati ideje, azért mert a két szolgálat között 30 napnál több megszakítás van. Ha kegyelmi úton eltekintenek a 30 napot meghaladó időmegszakítástól, akkor 18 + 4 év után 56 + 8

271. Kitérni kell kéri a kivételes ellátást s a kérvényhez mely okmányokat kell csatolni.

272. A kivételes ellátás kezdete.

273. A kivételes ellátás tartama.

274. A kivételes ellátás és panasz.

275. A kivételes ellátást nem lehet megváltani.

276. A férj által élvezett kivételes ellátás alapján özvegyi nyugdíjigény nincs.

277. *Kegydi.*

278. Mely esetekben lehet kegydiért folyamodni?

279. Milyen okmányokat kell a kegydíj iránti kérvényhez csatolni?

280. Ki engedélyezi a kegydíjat, mely mérvben?

= 64%, illetve ha háborus katonai évekről van szó, négy hadiév hozzászámításával összesen 72% nyugdíjat kaphat az addig megállapított 56% helyett.

281. Mikor kezdődik a kegydíj, meddig tart és mikor szűnik meg?

A legfelsőbb elhatározásban rendszerint meg van jelölve a kegydíj kezdődő ideje, de ha nincs, akkor annak keltét követő hó 1. napjától kezdve kezdődik.

Határozatlan, vagy határozott időre szól, ujabban azonban rendszerint 3—3 évre.

Megszűnik a határidő elteltével, de bármelyik, minden indokolás nélkül, bármikor megszüntethető.

A határozott időre szóló kegydíjat a lejárat után, amennyiben a kegyellátás alapjául szolgált körülmények változatlanul fennforognak — a kegyelem ismételt kieszközlése nélkül — a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával, a belügyminiszter újból engedélyezheti.

282. Csendőr egyén kegydíjával az özvegynek ellátási igényt nem ad.

A csendőr egyén részére engedélyezett kegydíj, az özvegynek özvegyi ellátásra igényt nem ad.

283. Kegydíjasok családi pótléka.

Amennyiben családi pótlékot is engedélyeztek, erre nézve az 1925. évi 7000. M. E. számú rendelet VI. fejezetében foglalt rendelkezések irányadók. (Lásd 109—114. pontokat.)

Annak részére, ki kizárólag kegyelmi ellátásban részesül, a feleség és a gyermekek után is csak a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával engedélyezhet a belügyminiszter családi pótlékot.

284. Kegydíjasok lakáspénzt nem kapnak.

Aki kegyelmi ellátásban részesül, annak lakáspénz nem jár.

285. Kegyelmi előterjesztés mely esetekben nem tehető?

Kegyelmi előterjesztés nem tehető a törvény tiltó rendelkezéseivel kapcsolatban. Kegyelmi úton sem teljesíthető pld. végkielégítésben, vagy nyugdíjmegváltásban részesült csendőr egyénnek nyugdíj folyósítása iránti kérelme, vagy nem számítható be az olyan szolgálati idő, melyet a törvény kifejezetten be nem számítható szolgálatnak minősít, pl. a polgári nyugdíjtörvény szerint a 18. életév előtt teljesített szolgálati idő, stb.

C) Végkielégítés és nyugdíjmegváltás.

1. Végkielégítés.

286. Kinek volt igénye végkielégítésre?

Azon csendőr egyénnek, akinek legalább 4 év, 6 hó és 1 nap szolgálati ideje volt (felemelten való számítás nélkül) és aki nyugdíjra igényt adó legkisebb (9 év, 6 hó, 1 nap, ugyancsak felemelten való számítás nélkül) szolgálati idejét még nem töltötte be, végkielégítésre tarthatott igényt, ha olyan testi, vagy szellemi fogyatkozásban szenvedett, mely őt szolgálatának további ellátására véglegesen, vagy legalább huzamosabb ideig képtelenné tette.

287. Mily összegű a végkielégítés?

A végkielégítés összege a tényleges szolgálatba utoljára valóság-

gal — tehát esetleg csökkentés nélkül — élvezett havidíj, vagy haviszold- és élkezési pénznek:

a) tizenkétszerese 4 év, 6 hó és 1 napi szolgálati időtől kezdve 5 évig,

b) huszonnégyszerese 5 év, és 1 naptól 9 év és 6 hóig teljesített szolgálati időig.

A 12 és 24-szeres összegeknek jelenleg csak 60%-a jár. (Szanálási levonás: 5.100. M. E. 1924. sz. rend. Lásd 42. pont.)

Ha a végkielégített polgárilag 100%-ban munka és keresetkép-telen, akkor a 12, illetve 24-szeres összeget korlátozás (szanalási levonás) nélkül utalják ki.

A végkielégítés összegének megállapításánál a csendőrségi pótdíj, lakáspénz, családi pótlék figyelembe nem jönnek.

A végkielégítés összegéből a kereseti- és különadót, valamint a rokkantellátási adót és az esetleges kincstári tartozást és letiltást levonják. Lásd még megfelelő alkalmazással a 294. pont utolsó bekezdését.

A végkielégítés helyett nyugdíjat senki sem kaphat, még a végkielégítési összeg visszafizetésének kötelezettsége mellett sem.

A ténylegesítettnek a végkielégítést megelőzőleg eltöltött tényleges szolgálati idejét, újbóli végelbánáskor be kell számítani az esetben, ha a végkielégítéssel történt elbocsátás és a ténylegesítés között 5 év még nem telt el.

Végkielégítettek ténylegesítésük esetén amennyiben annyi idő még nem telt el, amennyire a végkielégítést kapták, csak arra az időre eső összeget tartoznak visszafizetni, amely még nem múlt el abból. Ha pedig már elmúlt az az idő, amelyre a végkielégítést kapták, akkor a végkielégítésből semmit sem kell visszafizetniök.

A végkielégítés összegét ugyanis a tényleges szolgálat alatt utóljára élvezett (esetleg csökkentett) beszámítható javadalmazásnak, vagy egy évi, vagy két évi összegével kell megállapítani, tehát az egy évi javadalmazásnak megfelelő összeggel végkielégített csendőr egyén tulajdonképpen javadalmazásának a következő 12 hóra, és a két évi javadalmazásnak megfelelő összeggel végkielégített csendőr egyén javadalmazásának a következő 24 hóra eső részleteit kapta meg előre, egy összegben.

Ha már most a végkielégítettet egy, illetve két éven belül anélkül vennék vissza a tényleges szolgálatra, hogy a végkielégítésből semmit sem kellene visszatérítenie, úgy az újbóli szolgálatnak azokra a hónapjaira, melyek ezen egy, illetve két éven belül esnek, kétszeres illetményeket kapna, vagyis a végkielégítésnek ezekre a hónapokra eső részét és a tényleges szolgálat alatt járó tényleges javadalmazást is. Hogy ez az eset elő ne fordulhasson, ezért kellett kimondani a végkielégítési összeg azon hónapokra eső részleteinek visszatéríté-

288. Végkielégítés helyett nyugdíjat senki sem kaphat.

289. Ténylegesítettnek a végkielégítést megelőzően eltöltött szolgálati ideje.

290. Ténylegesítettnek végkielégítésének visszafizetése.

sét, amely hónapokban érdekelt már újból tényleges szolgálatban volt alkalmazva.

Ha a visszaténylegesítés nem a hó elsejével kezdődött, a végkielégítésnek erre a csonka hónapra eső részét nem kellett visszafizetni.

Példa. Ha valaki végkielégítésül a tényleges szolgálata alatt élvezett havi illetménye 24-szeresét (2 évi összegét), illetve szanálva annak 60%-át kapta és 1 év, 6 hó, 15 nap múlva ténylegesítették újra, akkor a kapott végkielégítésből még 5 hónapra eső, $\frac{5}{24}$ -ed rész végkielégítési összeget kell csak visszatérítenie.

2. Nyugdíjmegváltás.

291. Ki kérheti nyugdíjának megváltását? (A tv. 43. §-a.)
 Úgy az ideiglenesen, mint a véglegesen nyugállományba helyezett legénységi állományú csendőr egyén kérheti és a belügyminiszter megengedheti a nyugdíjnak egy összegben való megváltását abban az esetben:

a) ha a csendőr egyén minden további nyugdíj igényéről lemond,

b) ha korához és egészségi állapotához mért, valószínű élet-tartamát közhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja.

292. A megváltásra törvényes igény nincs.
 A megváltást csak kérni lehet és nem lehet reá törvényes igényt támasztani. A belügyminiszter elutasító határozata ellen a közigazgatási bíróság előtti eljárásnak helye nincs.

293. Mit kell igazolni a nyugdíjmegváltás iránt benyújtott kérelemmel kapcsolatban?
 A kérvényhez csatolni kell:
 a) hatósági orvosi bizonyítványt, melyben az orvosnak meg kell jelölni a kérvényező egészségi állapotához mért valószínű élet-tartamát (vagyis, hogy előreláthatólag meddig, hány évet élhet még körülbelül),

b) ha nő, a felesége-, és ha családi pótlékot élvező gyermekei is vannak, ezek gyámhatósága részéről is a beleegyező nyilatkozatot a nyugdíj megváltásába,

c) helyhatósági bizonyítványt arról, hogy a vállalkozás, melybe a megváltott nyugdíj összegét befektetni akarja, előreláthatólag biztosítani fogja az ő és családja megélhetését, illetve jövedelmezni fog annyit, mint amennyi az ő ellátása volt,

d) két tanúval is aláírt nyilatkozatot arról, hogy a nyugdíjigényéről lemond egyszersmindenkorra s tudomása van arról, hogy nyugdíjat még akkor sem kaphat újból, ha a megváltási összeget akár egy összegben is visszafizeti.

294. Mekkora lehet a nyugdíj megváltási összeg?
 A megváltási összeget a nyugdíjnak legfeljebb annyiszorosában lehet megállapítani, mint ahány évig folyamodó a közhatósági orvosi bizonyítvány szerint még élhet, ez az összeg azonban a beszámítható javadalmazás és lakáspénz együttes évi összegének kétszeresét nem haladhatja meg.

A megváltási összeg azoknál, kiknek nincs 14 év, 6 hó és 1 napi beszámítható szolgálati idejük nem esik szanalási levonás alá (mint a végkielégítés 60%).

Az esetleges kincstári tartozást és letiltást levonják.

A kereseti adó, különadó és rokkantellátási adó kirovására nézve nem a kapott végkielégítési összeget, hanem az addig havonként járt havi nyugdíj és $\frac{1}{4}$ évi lakáspénz összegei az irányadók, vagyis ha ezek adózás alá nem esnek, akkor levonás ily címen nincs.

Aki nyugdíját egyszer megváltotta, az nyugdíjat újból még akkor sem kaphat, ha a megváltási összeget, akár egyszerre is, visszafizetné. Ily egyének kegydíjban sem részesülhetnek.

Oly esetben azonban, amidőn érdekelt a részére már megállapított és ki is utalványozott nyugdíjmegváltás összegét még nem vette fel s a belügyminiszterhez beadott újabb kérelmében — azzal az indokkal, hogy a dolgot meggondolta — a nyugdíjmegváltásra tett rendelkezés hatályon kívül helyezését és nyugdíjának újbóli folyósítását kéri, ezen kérelmével nem utasítható el.

295. Aki nyugdíját egyszer megváltotta, az újból nyugdíjat nem kaphat többé.

D) Lakáspénzek.

Lásd 87—99. pontokat.

E) Családi pótlék.

Lásd 100—120. pontokat.

F) Temetési segély.

Lásd 333—336. pontokat.

VII. FEJEZET.

Elmebetegek ellátása.

Ha az elmeegógyintézetben elhelyezett elmebeteg csendőr egyének ellátásra igényjogosult felesége, vagy gyermeke nincs, ellátásának az ápolási költségek levonása után fennmaradó része az elmebeteg csendőr egyént illeti meg. Ellátása egész összegét gondnoka kezéhez folyósítják. Egyebekben lásd még a 130—145. pontokat.

296. Elmebetegek ellátása.

VIII. FEJEZET.

Özvegyek és elvált nők ellátása.

Lásd 230. pont, 2. alatt.

297. Kik tartoznak az özvegyek stb. közül a polgári nyugdíjtörvény hatálya alá?

A) Az özvegyek első három havi ellátása.

298. Három havi járandóság. A határozványok ugyanazok mint a 147. pontban. Lásd ott!
299. A járandóság meghatározása, kifizetése. A határozványok ugyanazok, mint a 148. pontban. Lásd ott!
300. Mi vonható le a három havi járandóságból? A határozványok ugyanazok, mint a 149. pontban. Lásd ott!

B) Özvegyi nyugdíjak.

301. Igény az özvegyi nyugdíjra. A nyugdíjra igényt adó szolgálati idő (4 év, 6 hó, 1 nap) betöltése után tényleges szolgálatban (próbacsendőr), vagy nyugdíjazott állapotban elhall csendőregyén özvegyének akkor van özvegyi nyugdíjra igénye:
- a) ha férjével a tényleges szolgálati ideje alatt, vagy azt megelőzőleg lépett házasságra,
 - b) ha a házasság megkötésekor a férj még nem volt 57 éves,
 - c) ha a házasság a férj halálát legalább három hónappal megelőzőleg kötöttet,
 - d) ha az özvegy a férj halálakor férjével együtt élt.
302. Nyugállományban nősültek özvegyeinek ellátása. Az az özvegy, aki nyugállományú csendőr egyénhez ment nőül, özvegyi nyugdíjra akkor tarthat igényt, ha a házasság által a tényleges szolgálat alatt született gyermek törvényesítetett, vagy ha a férj a nyugállományba helyezéskor még nem volt 60 éves, a beszámítható javadalmazással egyenlő összegű nyugdíjra igényt adó szolgálati idejét még nem töltötte be és a házasság megkötése után a tényleges szolgálatban újból alkalmazva volt és legalább még három évig ténylegesen szolgált.
303. Özvegyi ellátás ha a férj a házasságkötéskor 57 évesnél idősebb volt. Az a nő, aki tényleges szolgálatban álló, de 57 évesnél idősebb csendőregyénhez ment nőül, igényt tarthat özvegyi nyugdíjra akkor, ha házasságukból gyermek származott, vagy ha házasságuk által gyermekük törvényesítetett, vagy ha a férj a házasság megkötése után legalább még három évig ténylegesen szolgált.
304. Özvegyi ellátás három hónapnál rövidebb együttélés esetén. Igényt tarthat özvegyi nyugdíjra az az özvegy, akinek házassága a férj halálát három hónapnál rövidebb idővel megelőzőleg kötöttet és házasságukból gyermek származott, vagy ha házasságuk által gyermekük törvényesítetett, vagy ha a férj halálát a házasság megkötése után keletkezett hevenybelegység okozta.
305. Özvegyi ellátás különélés esetén. Az a nő, aki férje halálakor férjével nem élt együtt, akkor tarthat igényt özvegyi nyugdíjra, ha erkölcs tekintetében nem esik kifogás alá és ha hitelt érdemlően igazolni tudja, hogy a különélés nem az ő hibájából történt.
306. Özvegyi ellátás elválás esetén. Igénye van özvegyi nyugdíjra annak a nőnek, akinek házasságát a bíróság jogerősen felbontotta, ha nem ment újból férjhez, ha a házasság felbontását kimondó ítéletről kétségtelenül különik, hogy

a házasság kizárólag a férj hibájából bontatott fel és ha a férj tartásdíj fizetésére kötelezve volt.

Az a körülmény, hogy a férj halála öngyilkosság következtében állott be, az özvegyi nyugdíjra való igényre befolyással nincsen. (Lásd 1912:LXV. t. c. 51. §.)

Az özvegyi nyugdíj kérelmezésére vonatkozólag lásd 163. pontot.

Nincs igénye özvegyi nyugdíjra a 234. pont alatt felsorolt eseteken kívül annak az özvegynek:

- a) aki nem magyar állampolgár,
- b) akit a bíróság jogerős ítélettel hivatalvesztésre ítelt, vagy ilyen hatállyal egybekötve szabadságvesztésre ítelt,
- c) akinek férjéről a nyugállományba helyezés után kiderült, hogy még tényleges szolgálata alatt olyan cselekményt követett el, amely alapul szolgált volna arra, hogy a szolgálat kötelékéből elbocsáttassék,

d) a végkielégített özvegyének. (Lásd az 1912:LXV. t. c. 52. §.)
Lásd a 159. pontot.

Az özvegyi nyugdíj folyósítására ugyanazok érvényesek, mint a 164. pontban felsoroltak.

Az özvegyi nyugdíjat meg kell szüntetni:

- a) ha az özvegy a magyar állampolgárságát elveszti,
- b) ha az özvegyet a bíróság jogerős ítélettel hivatalvesztésre ítéli, vagy ha az özvegyet a bíróság olyan büntetendő cselekmény miatt ítéli el jogerős szabadságvesztésbüntetésre, mellyel a közhivatalnak, vagy szolgálatnak elvesztése, mint törvény szerint következő hatály van egybekötve,
- c) ha az özvegyet a bíróság jogerős ítélettel szabadságvesztésbüntetésre ítéli a hivatalvesztés kimondása nélkül,
- d) ha az özvegy a miniszter előzetes engedélye nélkül állandóan Magyarország határain kívül tartózkodik,

e) ha a férj halála után kiderül, hogy a férj még tényleges szolgálata alatt olyan cselekményt követett el, amely alapul szolgálhatott volna arra, hogy a szolgálat kötelékéből elbocsáttassék. Ilyen esetekben az özvegyi nyugdíj beszüntetését a fegyelmi hatóság a fegyelmi eljárás megfelelő alkalmazása mellett mondja ki, ezt az eljárást azonban nem lehet megindítani és az özvegyi nyugdíjat nem lehet beszüntetni akkor, ha a cselekmény elkövetése óta három évnél, vagy a férj halála óta hat hónapnál hosszabb idő telt már el,

f) ha a férj halálától számított három éven belül már a férj halálának időpontjában fennállott olyan körülmény derül ki, amelynek ismeretében az özvegyi nyugdíj nem lett volna megállapítható. Ilyen esetekben az özvegyi nyugdíj beszüntetését a fegyelmi hatóság a fegyelmi eljárás megfelelő alkalmazása mellett mondja ki,

307. Özvegyi ellátás a férj öngyilkossága esetén.

308. Az özv. nyugdíj kérelmezés.

309. Kinek nincs igénye özv. nyugdíjra.

310. Az özv. nyugdíj összege.

311. Az özv. nyugdíj folyósítása.

312. Az özv. nyugdíj megszüntetése.

g) ha az özvegy közmegebotráncokozást okozó erkölcsstelen életel él,

h) ha az özvegy újból férjhez megy,

i) ha az özvegy a nyugdíját megváltja,

j) ha az özvegy meghal.

313. Végleges és időleges megszűntetése az özvegyi nyugdíjnak.

A 312. pont b), c), f), i), j) alatti eseteiben az özvegyi nyugdíjat *véglegesen*, az a) d), g) alatti esetekben csak *időlegesen* kell beszüntetni és az özvegyi nyugdíjat olyankor lehet újból folyósítani, ha megszűnt az az ok, amiért a nyugdíj be lett szüntetve. A c) alatti esetben csak a szabadságvesztésbüntetés tartalmára kell az özvegyi nyugdíjat beszüntetni. (Lásd 1912: LXV. t. c. 59. §-át.)

314. Az özvegy kétszeres ellátottsága.

Lásd 166. pont.

C) Méltányosságból engedélyezhető özvegyi ellátások.

1. Kedvezményes özvegyi ellátás.

315. A 4 év, 6 hó és 1 napi szolgálati idő betöltése előtt elhaltak özvegyeinek ellátása.

Özvegyi nyugdíjat *lehel* engedélyezni annak az özvegynek, akinek férje a nyugdíjra igényt adó legkisebb szolgálati időt (4 év, 6 hó és 1 nap) bár még nem töltötte be, de életét minden kétséget kizárólag a szolgálat teljesítése közben, vagy a szolgálat teljesítéséből kifolyólag szenvedett baleset, vagy más hirtelen, időbelileg pontosan meghatározható, viszonylagosan rövid időszakon belül beállott rendkívüli esemény következtében vesztette el és ha az özvegy férjével a tényleges szolgálat ideje alatt vagy azt megelőzőleg lépett házasságra, ha a férj a házasságkötéskor még nem volt 57 éves, ha a házasság a férj halálát három hónappal megelőzőleg kötöttet és ha az özvegy a férj halálakor férjével együtt élt. (55. §.)

316. Özvegyi ellátás, ha a férj a legkisebb szolgálati időt már betöltötte.

Ha a férj a nyugdíjra igényt adó legkisebb szolgálati idejét már betöltötte, az özvegy részére az egyébként őt megillető nyugdíjnak *másfélszeres* összegével megállapítandó özvegyi nyugdíjat *lehel* megállapítani, ha egyébként a 315. pontban leírt feltételek fennforognak.

317. Ellenszegülőkkel folytatott harcban elesett egyén özvegyének ellátása.

Abban az esetben, ha a férj fegyver alatt teljesített szolgálat közben minden kétséget kizárólag az ellenszegülőkkel folytatott harcban, vagy más, a szolgálat teljesítése közben előállott viadalban, illetőleg szolgálat közben, vagy amiatt ért orvlámadás folytán szerzett sérülés következtében vesztette el életét, szolgálati idejére való tekintet nélkül az özvegyet, az elhalt férj által utóljára élvezett beszámítható javadalmazás 100%-val felérő özvegyi nyugdíjban *lehet* részesíteni.

Ilyen özvegy azonban nevelési járulékot nem kaphat.

A 315–317. pontokban említett kedvezményes nyugdíjat a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával csak akkor lehet engedé-

lyezni, ha a férj halálát előidéző baleset, rendkívüli esemény és a férj halálának napja között egy évnél hosszabb idő nem telt el.

Azon csendőr egyén özvegyének, akinek férje tényleges állományban — tekintet nélkül arra, hogy a nyugdíjra igényt adó legkisebb szolgálati időt betöltötte-e és hogy ideiglenes, vagy végleges minőségben volt-e alkalmazva — abban az esetben, ha a férj minden kétséget kizárólag a szolgálat teljesítése közben ért oly baleset vagy más rendkívüli esemény következtében vesztette el életét, amely az eset körülményeinél fogva rendkívüli méltánylásra érdemes, a férj utóljára élvezett beszámítható javadalmazása teljes összegének 98%-ával felérő özvegyi nyugdíjat *kell* engedélyezni.

Ezen özvegyi nyugdíjat csak a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával és csak akkor lehet engedélyezni, ha a férj halálát előidéző baleset, vagy rendkívüli esemény és a férj halálának napja között egy évnél hosszabb idő még nem telt el.

Ha az olyan özvegy, aki az előző pont alapján kapott özvegyi nyugdíjat és újból férjhez megy, kérelmére a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a részére engedélyezett özvegyi nyugdíjnak 50%-át meghagyhatja. (L! 1934.I. t. c. 1912:LXV. t. c. 42., 55. §., az 1921:XXXII. t. c. 42. §. 3. bekezdés, 1930:XXVI. t. c. 7. és 8. §§-ait.)

2. Kivételes özvegyi ellátás.

Annak az özvegynek, akit a bíróság jogerős ítélettel hivatalvesztésre, vagy ilyen hatállyal egybekötött szabadságvesztés büntetésre ítélt, vagy akinek férjéről a nyugállományba helyezés után kiderült, hogy még tényleges szolgálata alatt oly cselekményt követett el, amely alapul szolgálhatott volna arra, hogy a tényleges szolgálat kötelékéből elbocsáttassék a miniszter a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával és a minisztertanács határozata alapján, méltánylást érdemlő körülmények fennforgása esetén és ha azt a vagyoni viszonyok is indokolják, annak az elsőfoku fegyelmi hatóságnak a javaslatára, amelynek illetékessége alá az özvegy férje tényleges szolgálata alatt tartozott, kivételes ellátást állapíthat meg. Ez az ellátás ugyanolyan vagy kisebb összegű, mint amilyent az özvegy tényleg élvezett, vagy mint amennyire egyébként igénye lenne. (L! 1912:LXV. t. c. 52., 60. §§-ait.)

3. Özvegyi kegydíj.

L! 175—177. pontokat.

D) Özvegyi végkielégítés és nyugdíjmegváltás

1. Özvegyi végkielégítés.

Az olyan özvegynek, akinek férje nem töltötte be a nyugdíjra igényt adó legkisebb szolgálati idejét, vagyis a 4 év, 6 hó és 1

318. Özvegyi ellátás a férj baleset következtében történt elhalálása esetén.

319. Az özvegy újbóli férjhez menetele után megmaradhat-e eddigi nyugdíja 50%-nak élvezetében.

320. Kivételes özvegyi nyugdíj.

321. Özvegyi kegydíj.

322. Özvegyi végkielégítés.

napot beszámítható szolgálati idejét, özvegyi nyugdíjra nem tarthat igényt, ellenben az ilyen özvegynek igénye van végkielégítésre.

323. Az özvegyi végkielégítés összege. A végkielégítés összege: a férj által utóljára élvezett évi, csökkentett fizetésének egynegyede. A csökkentés mérve az 1933. évi 1400. M. E. számú kormányrendelet 3. §-a értelmében, amennyiben a haviszoldnak és pótdíjnak az 1933. évi január hó 1-én járt együttes összege a havi 100 P-t meghaladta, 3%-os.

2. Az özvegyi nyugdíj megváltása.

324. Az özvegyi nyugdíj megváltása.

Az özvegy kérelmére a miniszter megengedheti az özvegyi nyugdíjnak egy összegben való megváltását abban az esetben, ha a férj halálának napjától számítva legalább egy év már eltelt, ha az özvegy minden további igényéről lemond és ha az özvegy közhatalósági (vármegyei, városi, járási tiszti) orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy korához és egészségi állapotához képest előreláthatólag legalább még kettő évig élhet.

Az olyan özvegy, akinek még nevelési járulék élvezetében álló, vagy 24 éves életkort még el nem ért gyermeke van, özvegyi nyugdíjának megváltását csak a gyámhatóság jóváhagyásával kérheti.

325. Az özvegyi nyugdíj megváltás összege.

A megváltás összege: az özvegyi nyugdíj és az özvegy által utóljára élvezett negyedévi lakáspénz kettő évi együttes összegénél nagyobb nem lehet.

A megváltott özvegyi nyugdíjat még akkor sem lehet újból folyósítani, ha az özvegy hajlandó lenne a megváltási összeget visszatéríteni.

Hangsúlyozzuk, hogy az özvegyi nyugdíj megváltása kérhető, de nem feltétlenül és minden esetben *kell* is azt engedélyezni, mert a megváltás engedélyezése a *miniszter kizárólagos joga*. Az elutasító határozat ellen a m. kir. közigazgatási bíróságnál panasznak helye nincsen, mert az ilyen ügy nem tartozik a közigazgatási bíróság hatáskörébe.

326. Újból férjhezment özvegy nyugdíjának megváltása.

Az újból férjhezment özvegy, az újbóli férjhezmenetel napjától számított egy éven belül özvegyi nyugdíjának megváltását kérheti, ha magyar állampolgárhoz megy nőül.

327. Az újból férjhezment özvegy nyugdíjának megváltási összege.

A megváltási összeget az özvegyi nyugdíj és az özvegy által utóljára élvezett negyedévi lakáspénznek két évi együttes összegével *kell* megállapítani.

328. Özvegyi nyugdíj fenntartása.

Az újbóli férjhezmenetel napjától számított egy évi határidő elteltével az özvegyi nyugdíj megváltás tárgya többé nem lehet, hanem azt, esetleges újabb özvegyesség esetére fenn kell tartani.

329. Fenntartott özvegyi nyugdíj folyósítása.

A fenntartott özvegyi nyugdíjat újból kell folyósítani, ha az özvegy a második férje után is özvegyességre jut, vagy ha a második férjjel kötött házasságát a bíróság jogerős ítélettel felbontotta és pedig a második férj halála napját, illetőleg a házasság felbontását kimondó határozat jogerőre emelkedésének napját követő hó else-

jétől kezdődőleg. (L! 1912: LXV. t. c. 57., 58. §—1924. évi 5100. M. E. sz. r. II. fejezet 18. p.)

A nyugdíjmegváltás iránti kérelemhez csatolni kell a férj haltól anyakönyvi kivonatát, orvosi bizonyítványt és abban az esetben, ha még nevelési járulék élvezetében álló vagy 24. éves életkort még el nem ért gyermek is van, a gyámhatóság jóváhagyó határozatát is. Ha pedig az özvegy újból férjhez ment, ez esetben csatolni kell a kérelemhez a házassági anyakönyvi kivonatot és a férj magyar állampolgárságát igazoló okmányt.

Lásd a 168. pontot.

330. Az özvegyi nyugdíj megváltást hogyan kell kérni.

E) Özvegyek lakáspénze.

Lásd a 181—185. pontokat.

331. Elvált nők ellátása.

F) Temetési segélyek.

Az 1934. évi január hó 1.-előtt nyugállományba helyezett csendőregyének özvegyeinek elhalt férjük után nem temetési járulékra, hanem temetési segélyre van igényük. Egyebekben l. a 187. pontban foglaltakat.

332. Özvegyek lakáspénze.

A temetési segély összege 1934. évi november hó 1-től kezdődőleg az elhalt férj által utoljára élvezett csökkentett nyugdíj és családi pótlék együttes összegének 70%-a.

333. Kinek van igénye temetési segélyre.

Az özvegy után — elhalálózása esetén — temetési segély nem jár.

334. A temetési segély összege.

Lásd a 191. pontot.

335. Az özvegy után temetési segélyt nem adnak.

336. A temetési segély kérelmezése és kifizetése.

IX. FEJEZET.

Árvák ellátása.

Az erre vonatkozó törvények és rendeletek ugyanazok, mint amelyek a katonai nyugdíjtörvény (1921: XXXII. t.-c.) tárgyalásánál már ismertetve lettek, miért is lásd 195—219. pontokat. A szabályszerű életkornál (205. pont) azzal a különbséggel, hogy az ellátatlan legénységi árvák nevelési járuléka a gyermek 16 éves életkoráig, vagy a korábban bekövetkezett ellátásig illetékes.

337. Árvák ellátása.

X. FEJEZET.

Egyéb személyek ellátása.

Az olyan szabályos életkort már betöltött atyátlan vagy szülőlen gyermek részére, aki teljes munka- és keresetképtelen, s emellett nyomorék vagy költséges ápolást igénylő beteg és ha azt a

338. Eletjradék

vagyoni viszonyok is indokolják, a miniszter a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával, arra az időre, amíg a gyermekekre nézve az említett feltételek fennállanak, életjáradékot engedélyezhet.

339. Az életjáradék összege.

Az életjáradék összegét annak a nevelési járuléknak teljes összegével kell megállapítani, amelyre az árvának igénye lenne abban az esetben, ha még a szabályos életkort el nem érte volna. Tehát az életjáradék a már ismertetett özvegyi nyugdíjnak $\frac{1}{3}$ -e vagy $\frac{2}{5}$ -vel lesz megállapítva.

340. Az életjáradék megváltása.

Az életjáradékot megváltani nem lehet.

341. Az életjáradék után illetékes adó.

Az életjáradék jövedelemadó alá esik.

342. Életjáradék — lakáspénz.

Aki életjáradékot kap, annak lakáspénz nem jár. (L! 1912: LXV. t.-c. 76. §., 1924. évi 5100. M. E. sz. rend. III. fejezet 5. pont.)

Harmadik rész.

XI. FEJEZET.

Próbacsendőrök ellátása

(1929: XV. t.-c. a toborzott legénység ellátásáról)

343. Milyen végelbánásra tarthatnak igényt a próbacsendőrök?

A próbacsendőrök nem a katonai nyugdíjtörvény, hanem az 1929. évi XV. t.-c. (módosította az 1934: I. t.-c. 11. §.) hatálya alá tartoznak s mint ilyenek, elvileg csak végkielégítésre tarthatnak igényt.

Amennyiben azonban az 1921: XXXII. t.-c. rendelkezései reájuk is alkalmazhatók, ez esetben ők is úgy, mint a csendőr egyének, állandó ellátásra tarthatnak igényt.

344. Mely próbacsendőrök tarthatnak igényt állandó ellátásra?

Azon nyugállományba helyezett próbacsendőrök, kiknek a tényleges szolgálat alatt önhibájukon kívül keletkezett tartós szolgálatképtelenségét, vagyis csendőrségi szolgálatra egyszersmindenkorra való alkalmatlanságát felülvizsgálaton megállapították, állandó ellátásra tarthatnak igényt az esetben:

1. ha a beszámítható szolgálati idejük (természetesen a katonai, csendőrségi stb.-vel együtt) a 9 évet és 6 hónapot meghaladja;

2. ha beszámítható szolgálati idejük a 9 évet és 6 hónapot nem haladja ugyan meg, de az 1921. évi XXXII. t.-c. 3. §-ában foglalt rendelkezések alá esnek.

345. Próbacsendőrök katonai szolgálati idejének számítása.

Próbacsendőröknek az 1922. évi december hó 31-ike előtt katonai szolgálatban töltött idejét — tekintet nélkül annak, eselleges megszakítására — az 1921: XXXII. t.-c. rendelkezései szerint kell számítani.

Ha a végkielégített próbacsendőrt a tényleges szolgálat kötelékébe ismét visszaveszik, a végkielégítés előtt eltöltött szolgálati idejét a nyugellátás szempontjából még az esetben sem lehet beszámítani, ha a végkielégítés visszafizetését felajánlaná.

Végkielégítésre van igényük azoknak a próbacsendőröknek: akiknek beszámítható szolgálati ideje (katonai és csendőrségi együttvéve) a 9 évet, 6 hónapot nem haladja meg, abban az esetben, ha legalább valósággal eltöltött 20 havi (1934. I. t. c. 11. §.) tényleges szolgálati idő után, önhibájukon kívül, tartósan szolgálatképtelenné, csendőrségi szolgálatra egyszersmindenkorra alkalmatlanokká váltak. A szolgálatképtelenség megállapítása felülvizsgálaton történik.

A végkielégítés az utójára élvezett haviszold és havi közétkezési pénz:

1. 6-szorosa, a

valósággal eltöltött 20 havi tényleges szolgálat után, de 2 évnél kevesebb beszámítható szolgálati idő esetén;

2. 12-szerese, a

2 évnél több, de 5 évnél kevesebb beszámítható szolgálati idő esetén;

3. 24-szerese, az

5 évnél több, de 9 évet és 6 hónapot meg nem haladó beszámítható szolgálati idő esetén.

A végkielégítéssel elbocsátott próbacsendőrök hozzátartozói ellátásra igényt nem tarthatnak.

Nincs igénye végkielégítésre azon próbacsendőröknek:

1. akiket a szolgálati kötelezettség letelte előtt, saját kérelmükre bocsátanak el a tényleges szolgálatból;

2. akik a szolgálatképtelenségüket önhibájukon kívül szereztek ugyan, de 20 havi beszámítható szolgálati idejük nincs, ha csak az 1921. évi XXXII. t. c. 3. §-ában foglalt rendelkezések alá nem esnek amikor részükre is állandó nyugdíj illetékes. L. 5. pont;

3. akik szolgálatképtelenségüket előidéző fogyatkozásukat önhibájukból szereztek.

A fogyatkozást önhibából keletkezettnek tekintik:

a) önesonkitásnál (tekintet nélkül arra, hogy az mily módon állott be);

b) káros szenvedélyt űzőknél (alkoholizmus, morfinizmus, kokainizmus stb.);

c) megkísérelt öngyilkosságnál.

A 350. pont 1—3. alatt felsorolt vagy bármi más tekintetben meg nem felelő próbacsendőrök mindennemű ellátás nélkül a csendőrség kötelékéből elbocsátatnak. Az elbocsátás a csendőrkerületi parancsnokság hatáskörébe tartozik. (L. 161.059/VII. c. 1931. sz. belügyminiszteri körrendelet.)

346. Az újból ténylegesített próbacsendőr végkielégítése előtti szolgálati idejét nem lecsendőröknek van het beszámítani.

347. Mely próbagénye végkielégítésre?
(1929. XV. t. c.)

348. Mily összegű lehet a próbacsendőr végkielégítése?

349. Végkielégítéssel elbocsátott próbacsendőrök hozzátartozóinak ellátásra nincs igényük.

350. Mely próbacsendőröknek nincs igénye végkielégítésre?

351. Próbacsendőrök elbocsátása.

352. Próbacsendőrök sérülési pótdíjra való igénye.

Próbacsendőröknek a 78. pont szerinti ugyanolyan összegű sérülési pótdíjra van igényük, mint az 1921:XXXII. t.-c. 23. §-ában említett legénységi állományú egyéneknek.

A sérülési pótdíj végkielégítés tárgyát nem képezheti, azt végkielégítés esetén is tovább folyósítják.

353. Elmebeteg próbacsendőrök.

Azon próbacsendőrök, akik a tényleges szolgálat alatt, vagy állandó ellátásban létük alatt elmebetegek lettek és kórházi ápolást igényelnek, a katonai vagy polgári elmeógyógyintézet 3-ik osztályában, vagy valamely nyilvános jellegű magánygyógyintézetnek (szanatóriumnak) ezzel az osztállyal egyenlőnek tekintendő osztályában nyernek elhelyezést.

Az 1921:XXXII. t.-c. 39. §-ában foglalt rendelkezéseket az elmebetegé lett próbacsendőrökre is megfelelően alkalmazzák.

Negyedik rész.

XII. FEJEZET.

Legénységi vitézségi érempótdíjak.

354. A legénységi vitézségi érempótdíjak összege.

A m. kir. minisztérium 1934. évi szeptember hó 11-én 7750/1934. M. E. szám alatt rendeletet adott ki a vitézségi érmek után járó érempótdíjakra vonatkozó határozmányok módosítása tárgyában.

E rendelet szerint 1934. évi július 1-től kezdődőleg:

a) a legénységi arany vitézségi éremmel kitüntetetteknek havi 20 (Husz) pengő;

b) a legénységi I. osztályú ezüst vitézségi éremmel legalább három ízben kitüntetetteknek havi 10 (Tíz) pengő;

c) a legénységi I. osztályú ezüst vitézségi éremmel két ízben kitüntetetteknek havi 5 (öt) pengő érempótdíj illetékes.

355. A legénységi vitézségi érempótdíjra való igény igazolása és a pótdíj folyósítása.

A nyugállományú személyeknek az érempótdíj folyósítását a honvédelmi minisztertől kell kérni. Az igényjogosultságot az eredeti körbélyegzővel ellátott éremigazolvánnyal, ha ez nem áll rendelkezésre, a m. kir. hadilevéltár, esetleg a törvényhatósági testnevelési és népgondozó felügyelőség, avagy a honvédelmi miniszter által kiadott igazolvánnyal kell igazolni.

Az igényjogosultság elfogadása esetén az érempótdíjat az éremtulajdonosok részére a honvédelmi minisztérium folyósítja az ellátási díjakhoz hasonló módon, a honvédelmi tárca terhére, a bejelentés havának 1-től kezdve.

Ötödik rész.

XIII. FEJEZET.

Menekültek ellátása.

(Átcsatolt területről beköltözött csendőr egyének és hozzátartozóik ellátása. 1927: XXIV. t. c. és 1934: I. t. c. 5. §.)

A trianoni békeszerződéssel Magyarországtól elcsatolt területen szolgálatot teljesített, illetve ott lakott és Magyarország területére beköltözött csendőr egyének, nyugdíjasok, özvegyek és árvák nyugellátásával kapcsolatos kérdéseket ideiglenesen az 1927. évi XXIV. majd az 1934. évi I. törvények szabályozzák. Ez utóbbi törvény az előbbinek egyes rendelkezéseit kiegészíti, módosítja és részben hatályon kívül helyezi.

Az átcsatolt területen 1921. július hó 26. napjáig szolgálatot teljesített, vagy szolgálati kötelékben állott csendőr egyén tényleges szolgálati viszonya a magyar állammal szembeni nyugdíjigény szempontjából a trianoni békeszerződés hatálybalépésének napjával, vagyis 1921. évi július hó 26-ával megszűnt. Ettől az időtől kezdve az ilyen alkalmazottat a tényleges szolgálat köteléke alól felmentettnek, illetőleg a szolgálatot felmondottnak kell tekinteni akkor is, ha a szolgálati viszony megszüntelése, a tényleges szolgálatlól felmentés-, vagy a felmondás iránt intézkedés nem történt.

A menekült csendőr egyéneknél a trianoni békeszerződés hatályba lépésének napjáig, vagyis 1921 július hó 26-ig az átcsatolt területen töltött idő a szolgálati idő megállapításánál beszámítható.

Az 1921 július hó 26. napja után átcsatolt területen töltött időt azonban, valamint a beköltözés után a szolgálati elhelyezésig Magyarország területén töltött időt beszámítani nem lehet, de ez a szolgálat folytonosságát nem szakítja meg, vagyis nem számít időmegszakításnak.

Az átcsatolt területről beköltözött csendőr egyén, özvegy vagy árva részére nyugellátást csak akkor kell fizetni, ha az ellátást kérő — az ellátásra való igényjogosultságnak a fennálló jogszabályokban megállapított egyéb feltételein kívül — azt is igazolja, hogy

a) az 1921. évi július hó 26.-a óta megszakítás nélkül magyar állampolgár, vagy állampolgárságát *optio útján* a belügyminiszter megállapította,

b) állandó lakóhelyét 1923 július hó 26-ik napjáig helyezte át Magyarországra és

c) átköltözése után szolgálati elhelyezést nem nyert.

356. A menekültek ellátását mely törvények szabályozzák?

357. Menekültek szolgálati viszonyának megszűnése.

358. Menekültek szolgálati idejének számítása.

359. Mikor kell ellátást fizetni a menekülteknek?

360. Mely menekültnek lehet ellátást engedélyezni és ki engedélyezi azt?

Annak, aki állandó lakóhelyét az átszatolt területről 1923. július hó 26. napja után helyezte át Magyarországra, vagy magyar állampolgárságát 1921. évi július hó 26. napja után visszahonosítás útján szerezte meg.

Ilyen ellátást csak az államfő engedélyezhet a belügyminiszter előterjesztésére. Előterjesztés a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával csak akkor tehető, ha az ellátás engedélyezését a méltánylást érdemlő körülményeken felül a vagyoni viszonyok is indokolják.

361. Az ellátás mérve menekült részére.

A menekültek részére az ellátás a törvényszerű kellékek fennforgása esetén megállapítható ellátásnak a méltányossági körülmények által indokolt hányadában, vagy különös méltánylást érdemlő okból kivételesen annak egészében állapítható meg.

362. Az ellátás folyósításának kezdete menekült részére.

Az 1927:XXIV. törvénycikk alapján megállapított, vagy engedélyezett ellátást legkorábban a megállapítást, illetőleg az engedélyezést követő hó első napjától kezdődően kell fizetni. Az ellátást a megállapítást, vagy engedélyezést megelőző időre folyósítani nem lehet.

Hatodik rész.

XIV. FEJEZET.

Jogorvoslat ellátási ügyekben.

363. Panaszjog a közigazgatási bírósághoz.

Ha a katonai vagy polgári nyugdíjtörvény alapján ellátásban részesülő (gyám, gondnok) a miniszternek ellátási ügyekben hozott határozatát sérelmesnek találja, az ellen panaszt emelhet a m. kir. közigazgatási bíróságnál (1912:XXXV. t. c. 18. §, 1912:LXV. l. c. 120. §. és 1927:VI. t. c.)

364. A panaszirat kellékei és tartalma

A panaszirat tartalmára, felszerelésére és benyújtására nézve a m. kir. közigazgatási bíróságról szóló 1896. évi XXVI. törvénycikk és az annak végrehajtása tárgyában kiadott 21.973/M. E. 1896. számú kormányrendelet a következő határozmányokat tartalmazza.

A panasziratnak magában kell foglalnia:

1. a bepanaszolt fél, illetőleg a hatóság megnevezését, aki, vagy amely ellen a panaszos panaszát intézi,
2. a sérelmes intézkedésre vagy határozatra és ennek számára való hivatkozást,
3. a tényállás és az ennek igazolására szolgáló bizonyítékok rövid leírását,

4. a panasz tárgyát képező intézkedés vagy határozat sérelmes részecinek megjelölését,
5. a jogalap kitüntetését,
6. a kérés szabatos kifejezését.

A panaszíratban az ügyre vonatkozó oly ténykörülmenyt és bizonyítékot is fel lehet hozni, mely az előzetes közigazgatási eljárás folyamában fenn nem forgott, úgy hogy a vitás kérdés tárgyalása a bíróság előtt újra kezdhető épp úgy, mintha közigazgatási úton mi sem történt volna.

Mindazon iratokat és bizonyítékokat, amelyekkel panaszló igényét támogatni véli, eredetiben, vagy másolatban, ha pedig a bizonyító iratnak csak egyes részei bírnak jelentőséggel, legalább kivonatban a panaszíratához kell csatolni.

Az itt említett «másolat» kifejezés alatt csak egyszerű másolat értendő. A másolat hitelesítésére azért nincs feltétlen szükség, mert a bíróság akár az ellenfél kifogására, akár hivatalból, a másolatban csatolt okmányok eredetijét — megtekintés vagy összehasonlítás céljából — a bizonyítási eljárás folyamán ugyis bekívánhatja.

A panaszt a m. kir. közigazgatási bírósághoz címezve, minden esetben 15 nap alatt annál a közigazgatási hatóságnál kell benyújtani, melynek intézkedése, vagy határozata ellen a panasz irányul. (1929:XXX. t. c. 55. §.)

A panasz az illető hatóságnál szóbelileg is bejelenthető, mely esetben arról jegyzőkönyvet vesznek fel.

Ugy az írásbeli panasz benyújtására, mint a szóbeli panasz bejelentésére szolgáló 15 napos határidő a sérelmesnek vélt határozat, vagy intézkedés kézbesítését (kihirdetését) közvetlenül követő naptól kezdve számít. A határidő, ha utolsó (15-ik) napja vasárnapra, vagy Gergely naptár szerinti ünnepnapra esik: a legközelebbi köznapon jár le; tehát kettős ünnepnap esetén a határidő két nappal is meghosszabbodik.

Pósta útján való benyújtás esetében a feladás, nem pedig a tényleges beérkezés időpontja határoz. Vagyis a határidő 15-ik napján (ünnep esetén 16-ik vagy 17-ik napján) feladott panaszt még törvényes határidőben benyújtottnak tekintik. A félnek semminemű postai késedelem nem okoz joghátrányt.

A panasznak úgy a benyújtását (bejelentését), mint a postára feladását csak abban az esetben tekintik kellő időben beadottnak, ha azt az illetékes közigazgatási hatósághoz (nem a bírósághoz) irányította a panasztevő. Kellő időben, de illetéktelen helyre beadott panasz joghatállyal nem bír.

Az elkésve előterjesztett panasz, tárgyalás nélkül, hivatalból visszautasítandó. Elkésés címén nem lehet azonban a miniszter határozata ellen beadott panaszt visszautasítani akkor, ha panaszos a

365. A panaszírat felszerelése.

366. A panaszírat benyújtása. Határidő.

megtámadott határozatban nem volt figyelmeztelve panaszjogára és a panaszbeadás határidejére.

367. Igazolási kérelem.

Az érdekelt fél, ha ő maga, vagy meghatalmazottja a panaszíratot valamely elháríthatatlan akadály miatt nem adhatta be a kellő időben, igazolási kérelmet terjeszthet elő.

A hitelt érdemlően indokolandó igazolási kérelmet a panaszíráttal együttesen, az elmulasztott határidő utolsó napját követő 15 nap alatt írásban kell benyújtani az illetékes közigazgatási hatóságnál.

Az igazolási kérelmet a főügytől elkülönítve, ezt megelőzőleg tárgyalják és döntenek el.

368. Biróság előtti eljárás és képviselés.

A közigazgatási bíróság előtt a panasztevő maga személyesen vagy törvényes képviselője (gyám, gondnok) útján járhat el. Akik nem maguk, vagy törvényes képviselőjük útján járnak el a közigazgatási bíróság előtt, ezek ott csak ügyvéd által képviselhetik magukat.

369. Birósági határozat.

A közigazgatási bíróság az ügy érdemére nézve *ítélet*-, minden más körülményre nézve *végzés* alakjában határoz.

A bíróság ítéleteit, vagy határozatait két példányban az illetékes hatóságnak küldi meg, mely az egyik példányt a félnek kiadja.

Ha a bíróság a panasznak helyt adott, úgy magában az ítéletben határozatának foganatosítását is elrendeli.

A bírósági határozat sérelmes foganatosítása ellen a fél újabb panasszal élhet.

370. Ujrafelvételi panasz.

A bírósági véghatározat kézbesítésétől számított egy éven belül a fél írásban ujrafelvételi panaszt nyújthat be a közigazgatási bíróságnál, ha a főügy eldöntése után a kérdés érdemére nézve olyan döntő bizonyítékok birtokába jutott, amelyeket a főljárás folyamán önhibáján kívül nem használhatott. Az ujrafelvételnél ügyvédi képviselés kötelező.

Ha az ujrafelvételi panasz alopatalannak bizonyult, a perköltésekben való elmarasztaláson felül bñzbírság alkalmazásnak van helye és ezért a felelősség, a fél elleni visszkereset fennmaradása mellett, elsősorban az ügyvédet terheli.

Az ujrafelvételi eljárás megindítása a főljárás folyamán keletkezett jogerős ítélet végrehajtását nem akadályozza.

Ugyanazon ügyben ujrafelvételi panasz benyújtásának csak egyszer van helye.

371. Mely ügyek nem tartoznak a közigazgatási bíróság elé?

Nincs helye a közigazgatási bíróság előtti eljárásnak sem a kérelemnek helyt adó, sem a kérelmet megtagadó határozat ellen a következő esetekben:

1. A *katonai nyugdíjtörvény hatálya alá tartozóknál*:

a) a miniszter által az 1921:XXXII. t. c. 9. §-a, 15. §-ának c), f), k), és m) pontja, 40. §-ának utolsó bekezdése, 41. §-ának e) pontja, 49. §-ának c), f) és h) pontja, valamint ugyanezen §. utolsó bekez-

dése, 53. §-ának b) pontja, 58. §-ának c), f) és i) pontja, valamint ugyanezen § utolsó bekezdése alapján engedélyezhető ellátások engedélyezésének kérdésében;

b) az 1921:XXXII. t. c. 10. §-ának hatodik, hetedik és nyolcadik bekezdése, 42. §-ának 3. pontja, 55. §-ának harmadik bekezdése, továbbá az 1912:LXV. t. c. 42. §-ának ötödik bekezdése és az 1912:LXV. t. c. 55. §-ának negyedik bekezdése alapján engedélyezhető kedvezményes nyugdíjak és nevelési járulékok engedélyezésének kérdésében;

c) az 1921:XXXII. t. c. 39. §-ának utolsóelőtti bekezdése alapján az elmebeteg részére engedélyezhető pótlék, valamint az 1921:XXXII. t. c. 28. §-ának c) pontja esetében, ugyszintén az 5.100/1924. M. E. számú rendelet V. fejezete 10. pontjának az 1921:XXXII. t. c. 28. §-át kiegészítő utolsó bekezdése alapján engedélyezhető sérülési pótdíj kérdésében;

d) a tizenhetedik életévet betöltött gyermek részére az 1921:XXXII. t. c. 58. §-ának g) pontja alapján meghagyható vagy újból folyósítható nevelési járulék meghagyásának, vagy újból folyósításának kérdésében;

e) az 1921:XXXII. t. c. 61. §-a alapján engedélyezhető árva-járadék engedélyezésének, valamint 66. §-ának második bekezdése, továbbá 67., 68., 69. és 70. §-ai alapján engedélyezhető járadékok engedélyezésének és megállapításának kérdésében;

f) az állandó nyugellátást élvező hivatásos katonai egyének részére gazdasági önállóságuk előmozdítása céljából az 5.100/1924.M.E. számú rendelet V. fejezetének az 1921:XXXII. t. c. 75. §-a helyébe lépett 14. pontja alapján engedélyezhető nyugdíjelőleg engedélyezése kérdésében;

g) abban a kérdésben, vajjon beállottak, vagy megszűntek-e az állandó, vagy időleges nyugállománybahelyezésnek az 1921:XXXII. t. c. 2., 3., 4. és 8. §-ában meghatározott előfeltételei vagy sem.

Az 1921:XXXII. és az 1929:XV. törvénycikk hatálya alá tartozó egyénnek, vagy hozzátartozójának ellátásával kapcsolatos olyan kérdés, amelyet az 1927:VI. törvénycikk, vagy valamely más törvény nem utal a közigazgatási bíróság hatáskörébe, illetőleg, amelyet az 1927:VI. törvénycikk 2. §-a a közigazgatási bírósági eljárás alól kivon, nem vonható közigazgatási bírósági eljárás alá, mint a m. kir. közigazgatási bíróság hatáskörébe utalt más illetmény-, vagy nyugdíjkérdéssel kapcsolatos előkérdés sem. (1934:I. t. c. 13. §.)

2. A polgári nyugdíjtörvény hatálya alá tartozóknál:

a) a miniszter által az első fokú fegyelmi hatóság javaslatára az 1912:LXV. törvénycikk 7., 45. és 60. szakaszának alapján engedélyezhető ellátások engedélyezésének kérdésében;

b) a 42. szakasznak első négy bekezdése, az 55. szakasz, a 62.

szakasznak második és harmadik bekezdései, valamint a 104. és 109. szakaszok alapján engedélyezhető kedvezményes nyugdíjak, özvegyi nyugdíjak és nevelési járulékok engedélyezésének kérdésében;

c) a tizenhatodik életévét betöltött gyermek részére a 68., vagy a 111. szakasz alapján meghagyható, újból folyósítható, vagy engedélyezhető nevelési járulék meghagyásának, újból folyósításának, vagy engedélyezésének kérdésében;

d) a 76. szakasz alapján engedélyezhető életjáradék engedélyezésének kérdésében;

e) abban a kérdésben, hogy beállottak-e már, vagy megszűntek-e már a nyugalomba helyezésnek, a végkielégítésnek, vagy a szabályszerű elbánás alá vonásnak a 31. szakasz harmadik és negyedik bekezdéseiben, a 32. szakasz első bekezdésében, illetőleg a 35., vagy a 101. szakaszban meghatározott előfeltételei, vagy sem.

3. *Ugy a katonai, mint a polgári nyugdíjtörvény hatálya alá tartozóknál:*

a) a nyugdíj, vagy más ellátás kegyelem útján való felemelésének, a megszakítás miatt be nem számítható szolgálati időnek kegyelem útján való beszámításának, vagy ellátásoknak kegyelem útján való engedélyezésének kérdésében;

b) a katonai, illetve polgári nyugdíjtörvény alapján járó ellátások végrehajtása alá vételének, valamint az állami követeléseknek e törvények alapján járó ellátásokra történt érvényesítésének kérdésében.

4. *Családi pótléknál:*

a miniszter által az 1912:XXXV. t. e. 8. és 9. §-ai alapján engedélyezhető családi pótlék engedélyezésének kérdésében (tanulmányi családi pótlék és egyéb családtagok családi pótléka).

Hetedik rész.

XV. FEJEZET.

Általános tudnivalók az összes ellátásban állók részére.

A) A nyugállományu egyének helyes megnevezése.

372. Nyugállományu egyének helyes megnevezése.

Gyakran előfordul — még hivatalos iratokban is, — hogy a nyugállományu csendőr egyén állományviszonya helytelenül van feltüntetve.

A rendfokozat megtartásával nyugállományba helyezett csendőr egyének helyes megnevezése: »nyugállományu« (rövidítve »ny.«, vagy »ny. áll.«) még akkor is, ha tényleges polgári szolgálatuk miatt